

GORENJE

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5'60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnistvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Tedenska priloga:

„Jesenlška Straža“.

Mesečna priloga:

„Slovenski Tehnik“.

Da se razumemo.

Pod naslovom »Preveč idealizma« je prinesel »Slovenski Narod« dne 8. t. m. članek, ki se deloma ozira na naša izvajanja v predzadnji in zadnji številki. Da ne nastane kako nesporazumljenje, naj bo tu nekaj odgovora.

Narodno-napredna stranka se je izjavila, če se prav spominjamo, že pred več kot desetimi leti načelno za splošno in enako volilno pravico. Isto načelo proglašala resolucija, sprejeta v deželnem zboru, ki zahteva splošno in enako volilno pravico najpoprej za državni in potem še za deželni zbor. Dejansko pa se to načelo ni izvajalo. Med odločilnimi člani napredne stranke se je pokazala večkrat disrepanca mnenj, ki je zelo neugodno uplivala na disciplino v stranki. To smo hoteli povdarjati v prvi vrsti. Zaradi tega smo trdili, da je potreba tu popolne jasnosti in doslednosti. Trdili smo, da je za tak ukrep zadnji čas.

Spomladi se je vršil zaupni shod narodno-napredne stranke. Na tem zaupnem shodu se je pritegnilo v organizacijo stranke nekaj

mladih moči in volilo se je novo načelnistvo. Sklenilo se je, v jeseni sklicati nov zaupen shod. Volil se je pripravljalni odsek, ki naj pripravi vse, kar je potrebno za reorganizacijo stranke.

In v tem štadiju naj stranka ne bo edina v najvažnejšem političnem vprašanju, ki pretresa danes staro Avstrijo do kosti in mozga.

Pomisliti je, da so pred durmi volitve za državni, in kar je še važnejše — za deželni zbor. Iz needinosti v tej točki kuje klerikalna stranka dannaden političen kapital, slika napredno stranko kot reakcionarno, ljudstvu sovražno in odvaja valovje javnega mnenja v svojo strugo.

To je bil naš namen, če smo zahtevali jasnosti položaja in doslednosti v izvajanju sprejetega načela.

Očita se nam, da hočemo dajati navodila državnim poslancem, kako naj glasujejo pri razpravi o volilni reformi v zbornici, da se dotikamo njihovega prepričanja in časti, da se ne oziramo na koroške Slovence, da odobravamo kravjo kupčijo med Kramarjem, Adlerjem in Šustersičem.

Vsa ta očitanja so neutemeljena. Mi nismo niti besedice zinili o tem, kako naj naši poslanci glasujejo. To že zaradi tega ne, ker je poslanec po zakonu prepovedano, sprejeti glede glasovanja v državnem zboru navodil.

pogumno in nagajivo dekle, in on ji je odgovoril polglasno, ker je bil po naravi godrnjav in ne ustvarjen za kramljanje.

Pasla sta živino drug poleg drugega in se morala videti. Ulisa je pričela peti, hlapec je brbal na lubju nekega drevesa in molče poslušal.

Brezov gozdič je zelenel in spodaj je tekel z rumenimi cveticami obrobjen potok. Mirno je bilo tukaj in tako prazno, da se je polno ptic tu naselilo in gneznilo. Živina, ki se je do kolen vdiral v travo, se je hitro nasitila in legla. Večerni mrak se je bližal in mir napolnjeval samoto.

Roman odreže vrbovo vejo, omaji jo in hitro napravi pastirsko piščal.

Potem zapiska, postrani gleda dekle in želi, da bi se je iznebil, kajti sram ga je bilo, da se kot odrasel človek igra kakor mal pastirček, misli pa si končno: »Kaj je na tem? naj se mi smeja, — saj tako ni

Mi podpisemo z obema rokama, da se je v volilnem odseku zapravljala in prodajala slovenska čast, da je dosedanji rezultat sklepov volilnega odseka za avstrijsko slovanstvo sploh pravi — Canossa. Niti na misel nam ne pride, vezati rok našim poslancem. Ali mi smo mnenja, da je prav lahko mogoče, da kdo stoji na stalistu splošne volilne pravice in vendar lahko oponira, ne da bi postal nedosleden takim skandalom, kot so se vršili v volilnem odseku. Za to pa ne potrebujejo naši poslanci nikakih navodil od stranke, takih sploh sprejeti ne smejo, to je popolnoma njihova stvar, ali oponirajo celi predlogi, ali posameznim oddelkom, ali oponirajo, ali obstruirajo; tega volilci sploh določiti ne morejo. Očitno krivico nam dela »Slovenski Narod«, če pravi, da zahtevamo, naj se napredna stranka ne briga za koroške Slovence. Vsaj smo vendar izrecno povdarjali, da je to rak-rana cele predloge, da je postopanje slovanske zveze glede tega vprašanja poniževalen in sramotilen za ves slovenski narod, kar bodo po razkritjih dr. Brejca morda izpredvideli celo po naših farovžih, če imajo sploh še kaj narodnega čuta. To je čin, ki ima zgodovinski pomen, katerega bodo dajali v črn okvir vsi zgodovinarji, ki se bodo pečali z usodo slovanskega naroda. Mi smo vendar povdarjali, da se mora tu iskati remedura z vsemi sredstvi. Niti na misel nam ne pride, naj

zame ustvarjena in jaz ne zanjo. Komaj da jo poznam.»

Sprva igra tiho, potem pogumneje.

Dekle neha peti, približa se mu, ga gleda — in posluša. Vseč ji je bil, ker piščalka mu je pela, kot bi bila živa.

»Zakaj ne igraš na gosli v gostilni?«

»Ker sem v službi.«

»Ali si dobro plačan?«

»Mati vzame — ne vem! Mati ima tožbo z Janom zaradi posestva.«

»O, iz tega ne bo nič, pravijo ljudje.«

Roman pomiga z ramama, skrije piščal v votlem hrastu in žene vole s paše.

»Pojdiva skupaj, bo prijetneje,« reče Ulisa.

»Ne greva isto pot.«

»Do pokopališča pa in tam straši.«

»Do pokopališča je vsem skupna,« zamrmra hlapec.

PODLISTEK.

Surma.)

Nihče ni vedel, da sta se imela rada Roman in Ulisa. Ona je bila hči bogatega kmeta, on pa sin revne dninarice in hlapec pri krčmarju.

Nikoli nista govorila o »rad imeti«, ker sta vedela, da ju bo jeseni ločila usoda, da bosta morala iti vsaksebi, kakor pota za vasjo. Ona bo šla v cerkev k poroki, on k graščaku na delo.

Bilo je spomladi; v brezovem gozdiču sta se sešla vsak večer in vsako jutro, ne da bi se bila dogovorila, prav kakor ponevedoma. Prvikrat slučajno, — on z belimi, ona z rdečimi voli — ki sta jih po delu gnala na pašo. Pozdravila ga je veselo, kajti bila je

*) Surma je nekaka lesena flavta (piščalka).

naši poslanci odobravajo kravjo kupčijo, ki se je uganjala v volilnem odseku in se bo nadaljevala v jeseni. Naj jo ožigosajo po vseh močeh in če jo razbijejo, jim bomo mi na vsa usta peli slavo in do komolca hvalili Boga.

Zaradi tega pa smo vendar mnenja, da bi se v deželi lahko ustvaril jasen položaj, ki omogoči približanje napredne stranke z delavstvom, da mislimo sedaj že na prihodnost, posebno na volitve v državni in deželni zbor.

Če se «Slovenski Narod» postavi na to stališče, bo izprevidel, da se v naših izvajanjih ne nahaja preveč, ampak prav nič idealizma.

Učiteljevo delovanje izven šole.

Poroča nadučitelj Janko Žirovnik.

O veljavi učiteljskega stanu se je že mnogo govorilo in še več pisalo. Sploh se sme reči, da brez tega stanu dandanes človeška družba skoraj ne more izhajati. Resnica je, da ta stan največ pomaga človeku staviti «sreče dom» na tem svetu, drugi stanovci pa s svojim delovanjem večinoma la varujejo ta «sreče dom» pred sovražnimi silami. — Kaj je dražje človeku na tem božjem svetu, kakor njegov pomlajeni «jaz» — njegovo dete? Toda to dete človek ne more popolnoma sam vzgojevati, nekaj zato, ker tega ni zmožen, nekaj pa, ker nima za to potrebnega časa, ko se mora boriti za vsakdanji kruh. — Zato si išče odgojitelja-učitelja, ki naj mu njegov biser tako obrusi, da se bo svetil med drugimi biseri. In čim zmožnejši je ta odgojitelj-učitelj, tembolj se bo svetil ta biser, ta «jaz» — to nad vse ljubljeno dete. — Tako ljubezen do svojega otroka «občuti» vsak pravilno razviti prostak in vsak imenitnik. A zaveda se pa iz te ljubezni izvirajoče dolžnosti ne vsak imenitnik, še manj pa vsak prostak. Zato pa dandanes vsa obsežna omika ni še privedla splošno ljudi do tega, da bi spoznali velik pomen dobrih učiteljev, ki so gotovo važen faktor pri izboljšanju socialnih razmer. — Učitelji-odgojitelji, ki se zavedajo svoje lepe, četudi jako težavne naloge in store v polni meri svojo dolžnost, grade res temelj, na katerega more narod staviti svoje «sreče dom»! — A učitelji so ljudje. Vsak človek pa toliko lažje in s toliko večjo vnemo izpolnjuje svoje dolžnosti, kolikor bolj je sam vzgojen in kolikor bolj ima zagotovljene svoje življenske potrebe. Zato pa ravno učitelji morajo imeti temeljito stanov-

ske izobrazbo in dovolj materialnih sredstev, da se brez posebnih skrbi za potrebni vsakdanji kruhek lahko popolnoma posvete svojemu vzvišenemu poklicu. Te resnice današnja človeška družba še ne uvideva popolnoma, a jo bo morala sčasom uvaževati, če bo hotela zagotoviti sebi in svojim potomcem jasno bodočnost. Če človeška družba danes več zahteva od učitelja-vzgojitelja, ga mora tudi temu primerno plačati.

Učitelj, ki po današnjih predpisih stori v šoli svojo dolžnost, stori že jako veliko za blaginjo svojega naroda. V normalnih razmerah se od učitelja ne more in ne sme več zahtevati, kakor da stori svojo dolžnost v šoli. Dognano pa je, da se z mladino do 14. leta ne da bogve kaj doseči, ker je ta mladina še premalo razvita in še preveč navezana na dom in na svojo domačo družbo. Vpliv šole na to mladino je sicer velik, a odločen pa ni. V dobi do 14. leta daje šola mladini skoraj samo temeljne nauke v branju, pisanju, računanju i. t. d. Te nauke bi bilo treba poglobiti in razširiti v dobi od 14. do 18. leta, zakaj če se ne poglobi, se kaj radi izkade. To uči vsakdanja izkušnja. Izkušnja pa tudi uči, da je mladina ravno v dobi od 14.—18. leta že jako pristopna splošnim naukom, rekel bi svetom, in ni več tako vezana na dom in na domačo družbo, kakor pa do 14. leta. Iz tega sledi, da je mladina v dobi od 14.—18. leta še bolj potrebna pouka in nekakega vodstva nego v dobi do 14. leta.

Srednje šole dajo v tej dobi mladini pač lahko precej pouka. A ta pouk naj bo primeren živahnemu mladinskemu temperamentu te dobe, ne pa suhoparen. Te srednje šole bi pa ne smele skrbeti le za pouk, nego prav veliko tudi za primerno odgojo, da ne bo odgoja odvisna samo od osebnega razpoloženja učitelja-razrednika. — Na tej podlagi pouka in vzgoje bi se ravno na srednjih šolah dalo jako veliko doseči v trajen prid človeške družbe, zakaj nepobitna resnica je, da samo znanje brez dobre vzgoje — brez srca — človeka nikdar ne more osrečiti! — A koliko mladih ljudi pa je tako srečnih, da dosežejo srednje šole? — Ogromna večina ostane na kmetiji in pri obrtu. Ali naj ta mladina v svoji najživahnejši dobi, ko bi si ravno imela razviti um in srce ter postavljati obširne temelje svoje bodoče sreče, ostane brez duševnega ognjišča, brez kristalizacijskega jedra? — Tu je treba prijeti, tu je treba delati, da ta mladina dobi pravo smer za življenje z dobrim poukom in lepim zgledom! — Za obrtnike imamo, četudi ne povsod, obrtno-nadaljevalne šole, ki se kaj lepo razvijajo ter store zanje veliko dobrega. Saj so jim obrtni učenci zato tudi hvaležni. A za kmetiško mladino nimamo do danes prav nič. Tu je treba nujne pomoči. In kdo naj da to pomoč, če ne učitelj? Učitelj sicer ne more bogve kaj žrtvovati za svoj narod. Veliko

dobrega že stori. Če le natanko izpolnjuje svoje stanovske dolžnosti, ki mu časih ne puste prav nič prostega časa. A ker je ravno naš narod silno potreben vsestranske, osobito pa še duševne podpore, zato mora vsak stan delati zanj po svojih močeh in torej — tudi učiteljski. Zato se pa učitelj žrtvuj zanj, kolikor ti dopušča služba in osebna zmožnost, ter mu pomagaj kjer in kolikor moreš. Pomagaš mu lahko pri izobraževalnih in gospodarskih družbah, pomagaš lahko posameznim od slučaja do slučaja. Posebno pa se na deželi zbiraj okolo sebe bolj nadarjene dečke in deklice, osobito take, od katerih je pričakovati, da ostanejo doma. Uči jih vsaj po eno uro na teden — najbolje ob nedeljah in praznikih — petja, deklamovanja, gospodarstva in sploh jim pojasnuj svet ter kaži vzroke uspehov in vzroke neuspehov. Vse nove svetovne dogodke obravnavaj z njimi ter jih primerjaj z morebitnimi podobnimi dogodki v zgodovini in jih tako uvajaj v umnevanje knjig in časnikov. Petje bo blazilo srce ter delalo veselo družbo, deklamacije jim bodo urile spomin, razvezavale jezik ter jim nabavile oblike zaklade lepih besedi, gospodarstvo jim bo donasalo gmoten dobiček, zgodovina in svetovni dogodki z njo v primeri jim bo pa bistrila in jačila razum. —

Tako in enako poučevanje je res težko breme, posebno če človek še naleti na tisto črno nehvaležnost, ki je navadno plačilo sveta. A ko boš videl, kako lepo vzhaja postavljeni kvas, kako se vedno bolj prijemlje omika in olika nabudne mladine, tedaj se ti bo širilo srce v sladki zavesti, da si storil veliko dobrega za svoj narod, da si storil več, nego ti velela stan. — Poleg tega bdiš pa užival še vesele ure v krogu svoje lepe izrejene mladine, vesele ure, kakršnih ne moreš doživeti v nobeni drugi in naj si bo še tako odlični družbi. Učitelj, ki bo deloval tako, bo imel veliko zadoščenje, ko bo videl okolo sebe dozorevati resne može jasnega uma in pridne žene čiste preteklosti. To mu bo toliko plačilo za njegov trud, kakršnega sploh svet dati ne more. —

Ako pa hoče učitelj, da se bliža kolikor mogoče temu vzvišenemu smotru, tedaj mora biti sam — cel mož. Že v šolah naj si nabira obilo strokovne in svetovne — gospodarske učenosti. Toda pri tej učenosti pa si ne sme zanemariti srca, ki naj mu vselej plamt žive ljubezni do bližnjega. Življenja naj bo čistega. Kdor je čist, je svoboden in neustrašen! Le značajni ljudje morejo vzgajati značaje! Besede sicer — mijejo, a zgledi pa — vlečejo! Vestno naj izpolnjuje svoje stanovske dolžnosti, a poleg teh pa tudi splošne dolžnosti vrliga moža.

V politiko naj se splošno ali celo agitatorično ne vlika. A kadar je treba, naj se pa potegne za čisto resnico in poštenost ter

In šla sta. On je gledal molče predse, ona ga je skrivaj pogledovala od strani. Bil je suh, slaboten, zagorel — v revščini zrejen in odgojen. Ko mu je mati postala vdova, pregnal jo je njen svak s sinkom na prsih iz koče, pa bila je mlada in pogumna ženska in imela je moški razum.

Brez pritožbe je pustila polje in šla k graščaku na delo. Za Romana je imela malo časa, pridno pa je hranila denar. Oba sta hodila napol naga. Roman ni poznal ne čevljev, ne kožuha in s šestim letom je že začel služiti denar, da je pasel race, gosi in prašiče. Ko je bil dvanajst let star, prešela je mati svoj denar in vzemši ga seboj, zapustila graščino.

Od občine si je izprosila za vasjo kos zemlje in tam postavila malo kočo. Potem je hodila vse leto v dnino. Tudi deček je delal, samo da nikoli ni dobil groša v roko,

kajti mati je hranila še dalje za tožbo z bogatim svakom.

Tako je ostalo osem let in konec pravde se je zavlačeval, kot bi oni, ki so ga čakali, bili neumrljivi. Če bi bila ženska premislila, koliko je za to reč izdala, bi se bila ustrašila, odnehati pa ni mislila.

Romana je dala h krčmarju v službo, da bi se privadil vsakemu delu, tudi sama je šla vsak dan za zaslužkom, vedno lačna, bosa, raztrgana. Ob nedeljah je pa obiskovala odvetnike in zakotne pisarje in jim brez bolesti puščala za pravdo tedenski zaslužek.

V vasi so se norčevali iz nje. V sled prevelikega napora, nesreč in prevar je postala celo proti sinu čemerna, če jo je obiskal v nedeljo zvečer. Deček je prejel več udarcev kot poljubov in ni se še spominjal, da bi ga bil kdaj kdo prijazno nagovoril, ni vedel, kaj je smeh in veselje. Tako je rasel in zorel ...

* * *

«Ali ti je dobro pri krčmarju?» vpraša Ulisa med potjo.

«Tepe me ne!» odgovori Roman topo.

«Pravijo, da ti hoče dati svojo Seklito za ženo.»

Fant pogleda kvisku: «Čemu?»

«Neumnjež! ... Za ženo ... če dobite pravdo.»

In začne se smejeti njegovemu sramežljivemu obrazu, smejeti se tako, da se še na pokopališče ne ozre, mimo katerega gresta v tem trenutku.

Kmalu se ločita njuni poti.

«Lahko noč», si rečeta malomarno.

Pa drugi dan se zopet srečata pri volih in gresta skupaj iskat ptičjih jajec. Govorila sta že več in ne več tako boječe. Deklica ga je dražila, radovedna, če se bo godrnjalec kaj ozrl. On pa je zardel in obmolknil, kakor očaran. Norčevala se je iz njega, ali

neustrašeno voli može, ki se tudi zavzemajo zanj. Učitelju je sploh treba veliko jasne razuma in pa jako veliko — takta. Pristranosti ne sme poznati, a tudi ne strahu pred zlobnimi in nevosčljivimi ljudmi! Vedno naj ima pred očmi splošni blagor in zanj naj dela z vsemi močmi. Nikdar naj ne pozabi, da nanj gleda veliko oči! Zato naj pa hodi pot resnice in kreposti ne glede na levo ne na desno! Tak učitelj bo veliko koristil svojemu narodu ter mu pomagal do jasnejše bodočnosti. Dal bog, da se takih učiteljev našemu ubogemu narodu prav obilo narodi!

Dopisi.

Iz Selc. Nasi pevci se niso udeležili se ene slavnosti, da ne bi naredili en skandalček. Dne 22. julija je bila tu nova maša. Povabljeni so bili tudi pevci; zabavali so se sami izvrstno, jedli, pili in kadili, peli pa malo. Posebno sta se odlikovala znani Kramar in pa farovski kunc s svojima ljubicama. No, postopali so pravilno, javnega pohujšanja niso dejali, Kramar je tudi zato preskrbel posebno sobo; sicer so imeli le izkušnje. Abstinent kaplan Bajec je rogovilil po svoje, menda mu je sel «krah» v glavo. Saj bi še bilo, ako bi bila njegova ljubica navzoča. Trudil se je kaplan na vse načine, da bi tudi ona pela na novi maši in pa podoknico. A ta pot ni imel sreče; zato je tudi kaplan ni pel. Prav je tako; vsaj ne bo ona ljubosumna, ker sta menda oba jako. Ker pa vsi ljudje, še celo otroci pravijo kaplanu «ta mladi Blaznik», bi mu resno svetovali, naj napravi čim preje konkurz, da jo vzame k sebi za kuharico; ali pa še nekaj boljsega. G. kaplan, nabirajte podpise za dovoljenje, da se boste smeli ženiti in verjemite, da bomo vsi brez izjeme raje podpisali, nego pa zoper razdružitev zakona. Le ne tajite, da nista drug v drugega v resnici zaljubljena, imamo preveč dokazov. Raje molčite in se spokorite, da Vam ne povemo nekaj na uho.

Z Bleda. V predzadnji številki «Gorenjca» sta z Bleda dva dopisa, ki opisujeta slavnostno otvoritev bohinjske železnice. Prvega pustimo — dasi bi mu lahko marsikaj dodali; pustiti pa ne moremo drugega. Oče tega famoznega pamfleta sicer ni vreden, da bi se mazali z njim, ali ker bi itak čitatelj, ne poznavač naših razmer, utegnil misliti, da je kaj resnice v tem, zato smo prisiljeni izpregovoriti par besed. Navidezno hoče dopisnik opisati sprejem nadvojvoda, toda vsak otrok lahko spozna, da ima le namen, skrajno oblatiti nadučitelja. Le sovražstvo in zavist odsevata iz njega. Ko bi se bil gospod podpisal s svojim imenom, bilo bi vsakemu takoj jasno, zakaj se pravzaprav gre. S podlim obrekovanjem in

ko se je vrnila v domačo kočo, ni nikomur nič pravila o Romanu in zvečer zopet gnala vole na pašo.

Potem sta se vedno bolj privadila drug drugega. Ni mu več nagajala, postala je bolj tiha in zamisljena. Sedla je na posekano deblo in poslušala njegovo piskanje. Ni se ji mudilo domov; on se je prvi vzdignil.

Nekega večera se Ulisa prestrasi pri pokopališču. Zakriči, plane k njemu, prime se ga za prsi in oklene okoli vratu. Vsa se trese od strahu; ali pa jo je morebiti kaka druga moč tako prevzela?

Pri ropotanju nekega voza planeta vsak sebi in ne govori nobene besede, dokler se pota ne ločita.

Ta večer ji reče fant prve besede v alovo: «Na svidenje, Ulisa!»

«Lahko noč, ti sokol moj!»

Dalje prih.

lažmi hoče vzbuditi javno mnenje, da je nadučitelj brez značajnej, ki ne izpolnjuje svojih dolžnosti. Glede otrok v narodnih nošah to-le: Nizkotno in podlo je bilo to, da se je vsa stvar vršila šolskemu vodstvu zabrbno. Namen je prozoren: odstraniti nadučitelja, da bi se kak drug repenčil pri pozdravu in bi se kričalo, šolsko vodstvo ni nič storilo za slavnostni sprejem. Zato je Repe nabiral s polo prispevke za narodno nošo otrokom. Že takl sam zahteva, da se pri takih prilikah dela vzajemno in sporazumno s šolskim vodstvom. Tu pa je bil namen preprečiti, da bi mogel nadučitelj sodelovati. Saj je gospod P. rekel, ko ga je nekdo vprašal, če ne bode šolsko vodstvo to oskrbelo: «Takrat bodo že počitnice, in o počitnicah nima šola nič zraven.» — Nadučitelj bi se pač ne bil silil tja, kjer se tako dela, ali imel je ukaz, da ima te otroke nadzorovati. Ta ukaz se je glasil, da se imajo sprejema udeležiti le tisti solarji, ki so v narodnih nošah. Da ostali, katere Vi tako hinavsko milujete, niso mogli biti pripušeni k sprejemu, tega so krivi ti isti — ki so si to spomnili in svojevoljno ravnali. Svojevoljno so določili, kateri učenci smejo priti. Bili so celo taki, ki bi spadali pred kazenskega sodnika, če bi ne bili premladi. In take izbire občinski tajnik! Namesto da bi Vas za tako ravnanje dobro za usesa potresel, napadate krivično Vi druge in jih dolžite, da ne spolnjujejo svoje dolžnosti. Poleg tega pa še na infamen način izkušate, vzbuditi mnenje, da je nadučitelj grabežljiv kramar, ki baranta z vsem mogočim, le za šolo se ne zmeni. Ta bi bila lepa, da bi učitelj ne smel še iz lastnega vrta in iz lastnega dvorišča prodati, kar je njegovega. Celotno nadvojvodi in knezi prodajajo pridelke svojih posestev — učitelj (seveda le nadučitelj Rus) pa — s tem škoduje ugledu učiteljskega stanu! Istotako nadučitelju ne bodejte Vi zabranili, da bi ne imel v počitnicah sorodnikov in prijateljev na hrani. Da s tem oskoduje gostilničarje, vrtnarje in celo perice (gotovo Vam je kaka perica pri srcu), to je pač višek zlobnosti ali pa neumnosti! Slavna oblastva se kličejo na pomoč, da pograbi to tihotapca. Bože mili! Tega, kar izkupi nadučitelj (ki pa ne prodaja sam) tega bi Vam še za cigarete ne bilo dosti. Kateri občani se zgražajo nad tem zlobnežem? Nastejte jih po imenu in za vsakega dobite dvajsetico za Ciril-Methodovo družbo! Povejte pa še, zakaj se zgražajo nad njim. In kaj naj rečemo na to: nadučitelj Fr. Rus — klerikalec — ki kuje z župnikom Oblakom nečedne spletke?! Drugega odgovora za to niste vredni, g. dopisnik, kakor zausnice — pa take zausnice, da bi Vas za vselej minulo veselje do takih perfidnosti! Navedite eno — le eno samo resnično dejanje za to svojo laž! S farijejskim ogortenjem pravite: Človeku kar mrzlo prihaja, če vidi take lepe značaje! Verjetno je, da Vas pretresa mraz (sovražstva in zavisti), kadar vidite tega — o katerem morate toliko lagati, da bi mu v javnosti vzeli poštenje. Takemu človeku pač ne gre drugega nego: fej! Fran Rus, nadučitelj.

Opomba uredništva: Lojalnosti in nepristranosti na ljubo priobčujemo dobesedno dopis g. nadučitelja Rusa.

Tržiške novice.

— Ljudska veselica. Društvo «Narodni dom» je priredilo pretečeno nedeljo veselico v svojo korist na vrtu g. Primožiča z jako raznovrstnim sporedom. Sodelovala so društva: Sokol v Kranju in Sokol in slov. bralno društvo v Trzinu. Začetek veselice je bil napovedan na 3. uro popoldne, a radi skušnje prostih vaj se veselica zakasnila za eno uro. Ob polčetrni uri so prikorakali Sokoli s slavno meščansko godbo kranjsko na

čelu, ki je igrala «Naprej zastava slave». Na trgu jih je čakal društveni odbor in velika množica občinstva. Pozdravil je Sokole predsednik «Narodnega doma» približno takole: «Dobrodošli bratje Sokoli! Pred kratkimi leti se ne bi se predznil Vas pozdraviti v imenu slovenskega Trzičca. Danes pa po hudem, dolgem boju za naš obstanek, ko smo dospeli tako daleč, da si stavimo temelj tudi družabnemu življenju Slovencev, pozdravljam Vas, bratje, tem iskreneje, ker vem, da ste s čisto narodno navdušenostjo opazovali naš težki boj, pripravljeni priskočiti nam vsikdar na pomoč. In v istini ni bilo nikake veselice, niti slavnosti, ni bilo nikake bitke za naš obstoj, da bi ne dobili mi Trzičani od Vas Kranjcev vsaj moralne podpore. Dobrodošli! Na zdar!» Odgovoril mu je starosta brat dr. Kušar, ki je povdarjal, da Kranj goji iskrene simpatije do zatiranega tržiškega Slovenstva in da je vedno pripravljen priskočiti za naše svete pravice borečim se Trzičanom tudi dejanski na pomoč. Bodreč nas, naj vstrajamo v zaprčetem boju, nam je zaklical ob sklepu krasne pesnikove besede: Biti slovenske krvi, bodi Slovincu ponos! S srčnim navdušenjem je bil sprejet njegov govor in «živio» in «na zdar»-klici kar nehati niso hoteli. Po kratkem odmoru v Pernetovi gostilni so se razvrstila društva za zastavo slov. bral. društva v spredov ter odkorakala v Pristavo. Lepo vreme in pa pričakovanje izrednega užitka je izvabilo toliko občinstva iz Trziča in drugih krajev, da je bil obsirni Primožičev vrt kmalu poln. Zlasti mnogo je bilo Kranjcev, katerim naj se na tem mestu za njihovo ljubav do nas najprisernejše zahvalimo. Takoj po prihodu društev se je pričelo živahno vrvenje na vrtu — veselica se je začela. Gospice so pričele prodajati srečke, pentlje, kokarde, razglednice in koriandoli, telovadci pa so izginili v garderobo. Kratek čas mučnega čakanja — in godba zasvira sokolsko koračnico. Iz hiše se vsuje pod vodstvom brata Vestra gosta četa združenega kranjskega in tržiškega naraščaja. Sem bi bili prišli gledat vi vsi, ki bagatelizujete sokolsko gibanje! Videli bi bili ono pravo disciplino, ki ni izsiljena, marveč izvira iz navdušenja za dobro stvar. Marsikateremu so se porosile oči ob pogledu na ta mlada, a vendar krepka telesa sokolčev, ki so se strumno korakajoč po zvokih godbe razpostavili k prostim vajam. Nastop in proste vaje so bile vseskozi dobre in je občinstvo vsako vajo posebej priznalo aklamiralo. Naraščaj je potem nastopil še v štirih vrstah na orodju in sklenil telovadbo z dvema skupinama, ki sta jih napravila naraščaja vsak zase. Burno ploskanje je bilo plačilo naraščaju, ki je po svoji nalogi odkorakal s telovadišča. In ni se še polegel aplavz, že so se prikazali na pragu redni člani — diven pogled na krasno razvite mišice. Proizvajale so se proste vaje za Zagreb, in sicer razen nekaterih malih nedostatkov se dosti dobro, na občinstvo pa so napravile naravnost očarujoč vtis. Orodno telovadbo je nekoliko motil dež, ki je pričel rositi, a je kmalu ponehal. Vendar pa je tudi ta telovadba uspela dobro, dasi moramo posameznim bratom telovadcem priporočiti, naj obrnejo večjo pozornost pristopu k orodju in odstopu; tržiškim telovadcem pa svetujemo, naj vadijo odskok (podmet). S telovadbo, ki jo je občinstvo zasledovalo z napeto pozornostjo in od časa do časa tudi burno aplavdivalo, je bila končana prva točka vspeveda. Z zadovoljnimi obrazi so posedli starejši gostje k mizam, med mladežjo pa se je vnela prava pravcata vojna s koriandoli, kar je izzvalo mnogo razposajenega smeha. Nastopil je pevski zbor slov. bralnega društva pod priznanim vodstvom gospoda nadučitelja Fr. Jezeršeka. Zapel je tri krasne pesmice: «Dneva mu pripelji zar» od J. Aljaža, «Ljubezen in pomlad» Krekovo in Foersterjevo «Sokolsko». Vse tri pesmice so žele burno pohvalo. In kako tudi ne? Saj smo slišali zopet mili, čisti tenor g. Rossa in polni bariton g. Mahkote. A vsa pohvala, vse ploskanje, ki je donelo pevskemu zboru,

zasluži edino le g. pevovodja, in to naj mu bo v plačilo poleg naše hvaležnosti za ves njegov trud in požrtvovalnost. Po koncertu pa se je razvila prav živahna prosta zabava. Koriandoli — vojna še vedno ni ponehala, nasprotno še poostrila se je, ko je prinesla moška mladina v boj še drugo orožje — serpentine. Janjec je bil pečen in vse rinilo semintja, da si pribori kosček uboge živalice, ki je morala dati svoje življenje za veselico. Razen plesa v gostilniških prostorih, se je improviziral še ples na dvorišču in v trenutku je bil spor med mladino poravnán, in ravnokar se najhujša nasprotnika sukala sta se v naslednjem trenutku lahko ob zvokih meščanske godbe, ki je res neumorno svirala. In ob pogledu na to živahno vrvenje, na te dražestne, razgrete obrazke, izvil se nam je nehote vzdih: «Srce, kaj hočeš še več?» Le žal, da je prišel prekmalu čas ločitve. Prvi je odšel kranjski Sokol, burno pozdravljen od vsega občinstva, in za njim so odhajali drugi za drugim vnani gostje. Ostali smo sami, naslajajoč se ob spominih z zavestjo, da imamo v Kranju dovolj src, ki v bratski ljubezni bijejo za nas. Da je veselica tako dobro uspela, se imamo v istini zahvaliti v prvi vrsti Sokolu in drugim kranjskim gostom. To biletimo s hvaležnostjo. Čutimo pa dolžnost, da se zahvalimo tudi vsem drugim, ki so s požrtvovalno vneto pripomogli k tako lepemu uspehu. In tu so na čelu gospa Mrak in gospice Lehrman, Helenica Dobrin, Ana Mally, Štefka Zitterer ter Franica Resman, ki so z občudovanja vredno marljivostjo prodajale koriandoli, pentlje i. t. d. Najprisrčnejše pa se moramo zahvaliti gospici Sinkovec, ki si je izbrala najtežjo nalogo — brzdati svojo vročo mlado kri, ter stati cel popoldan pri dolgočasnih blagajni. Čast vsem! Kakor rečeno, veselica je vspela docela. Gmotni uspeh je dober, moralni pa se niti ceniti ne da. Saj smo pokazali zopet, da v Trzinu, čeprav je razupit kot nemško gnezdo, nemški živelj nima trdih tal, da se pa nasprotno širi in vzbuja slovenska zavest vedno bolj. Le tako naprej! Na zdar!

Radovljiske novice.

— V torek, dne 7. t. m. je prišla ena baterija topničarskega divizijskega polka k nam ter bila večidel nastanjena v mestu, topovi stali so pa na prostornem vrtu g. Matēja Kosmača, kjer si jih je marsikateri rado-vednež ogledal. Da pri tem tudi ni manjkalo naših brhkih Gorenjk, katere so se pa le bolj ozirale po vojaki, je umevno, kar jim pa ne štejemo v zlo. Nikakor se pa ne strinjamo z vedenjem gospoda hotelirja «pri Bastlu» kateri je dopustil, da so artilerijski podčastniki v njegovih gostilniških prostorih — seveda vneti za dom in cesarja — peli izvajajočo «Die Wacht am Rhein» ter na ves glas krulili «Heil» ter s tem žalili narodni čut prebivalstva, katero je dasi ogorčeno, bilo toli mirno, da ni prišlo do izgrediv. Kaj je gospoda Florjana Janca napotilo do te brezobzirnosti, ne vemo in pričakujemo, da je bil to prvi in zadnji slučaj.

— Nadalje je treba omeniti, da je že skrajni čas, da se v Radovljici naseli še drugi pekovski mojster, kateri bi željam in zahtevam meščanstva bolje ustregel kot sedanji. Ta želja je povsem opravičena, kajti prodajalna tega gospoda je malone celi dan zaprta. Ako potrebuješ pecivo, potruditi se moraš v njegovo stanovanje in čakati, da se ob nepristnosti mojstrovi, tega soprogi poljubi ti postreči, ker je «z delom vedno preobložena»; saj vendar ni malenkost, pripravljati se na predavanja o gospodinjstvu in vedenju žen napram svojim možem, katera vprašanja potem na dolgo in široko v prodajalni razmotriva ženam, ki menijo, da imajo prestroge ali v izpolnjevanju zakonskih dolžnosti malomarne može. Da je temu dostikrat posledica hišni prepir, se razume. Ako se bodo ponavljale te instrukcije, ki imajo,

kakor že rečeno, večkrat zle posledke, bomo obelodanili eno tako predavanje. kateremu tudi ne primanjkuje pikantnosti.

Tedenski politični pregled.

Nova papeževa enciklika. Papež je izdal na duhovščino v Italiji encikliko, v kateri jej daje premnogo navodil, tako na primer, da se semenišniki ne smejo udeležiti nikake zunanje agitacije, da morajo škofje biti jako izbirčni, koga sprejmejo v semenišče, kajti boljše je, če je manj duhovnikov, kakor pa da delajo cerkvi škodo in krščanskemu življenju s prevzetnostjo, nepokorščino in neduhovskimi nazori. (Pri nas je pač ravno narobe!) Dalje zapoveduje papež, da naj se popolnoma odvrnejo od prižnice govori, ki so prikladnejši za časnikarsko bojišče in akademično dvorano, nego za sveto mesto. (Pri nas pa izdaja škof pastirski list, ki povzroča, da duhovniki v cerkvi govoré govore, ki niso prav nič prikladni za sveto mesto, tudi za akademično dvorano ne, ampak prav za divje shode, kakršni so po navadi klerikalni.) Papež pravi: Ako dobijo škofje koga, da je bolj brižen za svoje interese, nego za one Jezusa Kristusa, bolj brižen za posvetno hvalo, nego za blagor duš, pa ga na to spomnijo ter mu to ne zadošča, naj ga odstranijo neizprosno od službe, katere se izkazuje nevrednega. (Pri nas bi bilo dosti dela v tem pogledu. Papež naj kar zapove to, kar zapoveduje Lahom v kraljestvu, tudi našim škofom. Metelj bi zmanjkalo!)

Nove volitve na Ogrskem. Ogrska vlada namerava razpisati nove volitve meseca majnika prihodnjega leta, ko odobri ogrski državni zbor novi zakon o volitvah na Ogrskem. Novi volilni ogrski zakon ne bo ne splošen in tudi ne tajen, a vlada kljub temu upa, da ga odobri ogrska zbornica. — Rumunski poslanci so sklenili, da ustanove oktobra meseca poseben rumunski klub, kateremu lahko pristopijo tudi Rumunci, ki niso poslanci.

Bolgari proti Grkom. Ob obletnici makedonske revolucije dne 2. t. m. so se vrsili po bolgarskih provinčnih mestih protigrski shodi in demonstracije. V Peštri so vzeli Bolgari Grkom cerkev in šolo.

Rusija. V Rusiji je čedalje hujše. Na vseh koncih in krajih se vrše upori, napadi na posameznike, vlake, mesta. Pri napadu v bližini Čenstohova so roparji ubili generala Sukatava in tri častnike ter oropali 16.000 rubljev. V Petrogradu, kjer so pomnožili vojaštvo, svetijo ponoči na reki Nevi z metalci svetlobe v Baltiskem pristanišču zasidrane krizarke. Pred Petrogradom zasidrane vojne ladje so dobile povelje, naj bodo pripravljene za boj. Uporni vojaki so zasedli Konstantin. Carjeva rodbina je bila vsled tega ponoči na 3. t. m. v veliki nevarnosti, ker bi uporneži lahko streljali na Petrov dvorec. Poroča se, da je car z rodbino pobegnil. Potrjena ta vest še ni. Anarhisti hočejo carja na vsak način umoriti, zato so izdali splošen poziv za carjev umor.

Generalna stavka na Ruskem se je ponesrečila. Vsega skupaj stavka 66.100 delavcev. V mestu je vse mirno in so odprte vse trgovine. Dne 5. t. m. popoldne je bila pač mala rabuka, ko so odpeljali aretovane pomorščake v Kronstadt, a vojaštvo je ljudi

hitro razpodelo. Listi ne izhajajo, ker stavkajo vsi stavci. Železniški promet je normalen.

Napete so razmere med Ameriko in med Kitajci. Američani so pomnožili vojaško stražo pri ameriskem poslanstvu v Pekingu. Na filipinskih otokih zbirajo močne vojaške čete, pomnožili so tudi svoje brolovje. Vzrok temu je obojestransko bojkotiranje blaga.

Novičar.

Preselitev tiskarne. Ta teden se je naša tiskarna preselila z glavnega trga v nove, obrtnim predpisom popolnoma ustrezajoče prostore g. Karela Floriania pristave, ležeče ob pokopališki cesti vstric gimnazije in «Zvezde» na desno. Prejšnji prostori že davno niso več zadoščali vedno večjim potrebam in zato sta tiskarna in žrjo tudi naš list «Gorenjec» storila velik korak naprej. Že danes lahko popolnoma objektivno rečemo, da bo naša tiskarna za «Narodno tiskarno» v Ljubljani ena najudobnejših in najlepših tiskarn na Kranjskem. Kadar bode vpeljana električna luč, oziroma kadar dojde in bo postavljen drugi novi veliki stroj, tedaj podamo «Gorenjčevim» čitateljem sliko nanovo preurejene tiskarne v Kranju. — Gorenjecem, zlasti pa Kranjcem mora biti tedaj na tem, da bodo to podjetje kar najizdatneje podpirali z mnogobrojnimi naročili, da bode moglo čimdalje lepše uspevati.

Požrtvovalno delo med ljudstvom. V drugem današnjem uvodnem članku prinasamo skrbno sestavljeno predavanje g. nadučitelja Janka Žirovnika iz Št. Vida nad Ljubljano. To poročilo, katero se tiče učiteljevega delovanja zunaj šole, je bilo sestavljeno za občni zbor učiteljskega društva za ljubljansko okolico. Priobčenje takih predavanj spada sicer strogo v stanovski list, a ker je dalo ravno to poročilo indirektnen povod našemu bojevitemu škofu za strastne napade v zadnjem «Škofijskem listu», ga prinasamo doslovno tudi v našem listu. Kot kak veliki inkvizitor je zaukazal prebrati «prav počasi in razločno» po vseh farnih cerkvah svoj spis, ki ga je priobčil v «Škofijskem listu» in ki se nanaša na razna tozadevna predavanja. Kakor razlaga in priporoča zlasti v zadnjem odstavku tega uvodnika g. Žirovnik učiteljevo delovanje v javnosti, tako namreč faktično sam že nekaj let izvršuje to v Št. Vidu. Njegovo naporno in požrtvovalno delo kaže vsepovsod krasne uspehe. Zato ga pa v šentvidskem farovžu že davno zavidajo. Svoječasno so poslali nanj misijonarje, ki so po prižnici in spovednicah pretili mladim fantom in dekletom z odpovedjo spovedne odveze, če se ne odrečejo sodelovanja pri njegovem pevskem zboru. To seveda ni pomagalo. Črnili so ga pri šolskih oblastih javno in zahrbtno. Pa k sreči nimata laž in obrekovanje pri razsodnih ljudeh zaslombe, zato so obrekovalci tudi tu odšli z dolgimi nosovi. Dasi je g. Žirovnik odsvetoval tem svojim pristašem sodeležbo pri zadnjih občinskih volitvah v Št. Vidu, vendar so posegli nekateri vmes. Tega pa se je zbala konečno tudi ljubljanska «Slovenčeva» garda. V svesti si je bila, da bi zmagali lahko v vseh treh razredih, če bi

se ti potrudili za volitve vsaj tolike, kolikor so se pehali za njo klerikalci. Ko pa je zagledal beli dan gori natisnjeni članek, od tedaj ni bilo po »Slovenca« in »Domoljubu« konca ne sumničanju, ne napadanju. Bog ne daj, da bi sledili morda drugi učitelji po deželi temu koraku. »Počasi in razločno« bi se zaslepljenim ljudem vendar odprle oči — to bi pa bilo prehudo za klerikalno stranko. Štefetu in Lampetu se je zdelo torej potrebno, da posežeta po zadnjem sredstvu: in tako sta spehala na bojno pozorišče celo samega knezoksofa. Pripeljal se je v Št. Vid, kakor sam zatrjuje, ter v bližini svojih ljubljenskih zavodov intervju tamošnjega župana Belca, katerega kličejo domatini za Klanfarjevega Toneta. Kdor ve, da so se temu »šentvidskemu cesarjevemu namestniku« ob volitvah hlače najbolj tresle, ta je lahko prepričan, da so bili ti podatki tudi vsej prej, kakor resnični. To pa našega škofa ni prav nič motilo! V odprtem pismu na škofa, kamor sta ga naslovila prizadeti oče in sin, sta spricala svoje pošteno delovanje. Škoda le, da sta se posluževala najmilejših dokaznih izrazov. Naše mnenje je, če kdo zakrivi namenoma kako zlobo, da proti krivcu ni treba nastopati v fraku in v rokavicah. Čim višje kdo stoji, tem manj je vreden naše prizanesljivosti. Človeku se gnjusi, ko razmišlja, da se stavijo poštenemu delu zapreke celo od take strani. Če se zdi kakemu Lampetu ali Štefetu tako početje prav, nazadnje to še ni tako zagonetno, če pa se posluži najvišji pastir takih sredstev, potem se moramo pač vprašati: »Kam plovemo?« Spričo tega nimamo boljšega nasveta, kakor da priporočamo vsem učiteljsstvu po deželi, naj prestudira natanko to poročilo ter naj svoje delovanje izven šole tudi po tem uravna. Mirno, trezno ter poučljivo delo privede naše ljudstvo samo najprej iz teme do jasnih pojmov!

Seja kranjskega občinskega odbora od 10. t. m. Župan poroča o dopisu tržaske poštne in brzojavne direkcije glede vpeljave avtomobilov za kraje, kjer ni železnic. Ker trgovinsko ministrstvo za slučaj upeljave zahteva obveznih izjav prizadetih občin, da bodo pripevale gotove odstotke k napravnim stroškom, izjavi občinski odbor, da v tem pogledu ne more dati nikake garancije, ker bi v poštev prišla edino-le državna cesta v Kokro in ni nikakega upanja, da bi prizadete selske občine stopile v krog interesentov. — Občinski odbor ne ugovarja prošnji Franca Žagarja za podelitev gostilničarske koncesije. — Ugodi se prošnji Gregorja Koratha in Helene Notar, da se pokrije odtok mestnega kanala poleg hiše št. 20 v Savskem predmestju (slavnoznan podmestarski vodopad). Županstvo se pooblasti, da v tej zadevi nemudoma vse potrebno ukrene. — V popolnitev dosedanjih sklepov glede nameravanega vodovoda za Kranj in okolico pritrdi občinski odbor soglasno predlogu vodovodnega odseka, da se občina Kranj zavezuje k proračunanim vodovodnim stroškom v smislu deželnozborskega zakonskega načrta z dne 22. novembra 1905 prispevati K 127.091.— Nato zaključijo župan sejo.

Korošci ne pojdejo na katoliški shod. V zadnjem »Miru« monsignor Val. Podgorc energično pobija »Slovenca«, da morajo katoliški koroški Slovenci na katoliški shod v Ljubljano in pravi: »Kdorkoli zdaj ruši dis-

ciplino, ni značaj in ne dela v prid domovine«, potem pa nadaljuje: »Prvo sredstvo za odvrnitev je, da javnosti pokažemo svoje ogorčenje. To ogorčenje nam vелеva, z daj ne udeležiti se zborovanja ljubljanskih politikov, in četudi to zborovanje nosi ime katoliškega shoda. Tej gospodi očitamo, da za Koroško niso storili, kar bi bili morali storiti, in da se zdaj obstanek slovenske katoliške stranke na Koroškem ne smatrajo za tako važen, da bi se zaradi nje smela prepričati volilna reforma.« — Še odločnejše pa svari pred udeležbo dež. poslanec in podpredsednik kat.-pol. in gosp. društva na Koroškem, g. Fran. Grafenauer, ki piše: »Čujem, da se v nekaterih krajih slovenske Koroške navzlic sklepu zaupnih mož agitira za udeležbo na katoliškem shodu v Ljubljani od strani Slovencev. Sklepi zaupnega shoda v Celovcu so znani in se popolnoma vjemajo z našim katoliško-narodnim programom. Zahtevamo torej disciplino! Kdor se udeleži shoda, je uskok. Pri vojaštvu se kaznuje tak pregrešek z obsodbo na smrt. Jaz pa pravim: Naj se nihče ne predrzne rušiti discipline, in kdor gre na shod, bo kriv vseh nasledkov, ki sledijo takemu nepremišljenemu in svojeglavnemu postopanju.«

Osebnostne vesti. Topničarski oficijal I. razreda Jos. Mattulik je premeščen od praharne v Kamniku v Pulj, v Kamnik pa pride oficijal III. razreda J. Eibl iz Inomosta.

Učiteljske vesti. Učiteljicam za Posojstvo je imenovana gđc. Evgenija Kalan, za Jarše gđc. Hogela Jansa, za Radovljico pa g. Fran. Jaklič. Deželni šolski svet je sklenil, da se razširi enorazredna šola v Trzinu v dvorazredno, dvorazredna v Bohinjski Bistrici pa v trirazredno.

Netopirji na Gorenjskem. Bogumil Remec, suplent v Kranju, je nam poslal ta-le popravek: »Temeljem § 19. tiskovnega zakona prosim, da ponatisnite v zakonitem roku v svojem listu sledeči popravek pod naslovom »Netopirji na Gorenjskem v štev. 20. iz leta 1906. »Gorenjca« priobčene vesti: Ni res, da sem svojo lastno ženo pretepal s pasjim bičem. Res pa je, da svoje žene sploh ne pretebam.« — To je že skrajna impertinenca, da si upa Remec z drznim čelom zanikati, da sploh ne pretepa svoje žene, ko je vendar v Kranju notorično znano, da so domači »pretepi« v Remčevi hiši na dnevnem redu. Morda se bo častivreden suplent Remec še spominjal, kako je bilo takrat, ko mu je žena ušla v Ljubljano, da bi ondi stopila v službo? Najbrže jo je takrat gnala iz hiše njegova ljubeznivost, kali? Torej, gospod Bogumil Remec, opustite v bodoče take bedaste in lažnive popravke, saj veste, da s takimi popravki dosežete ravno nasprotno, kar bi radi. Ako se pa čutite nedolžnega, potem nas pa tožite, prav radi smo vam na razpolago, kakaj z dokaznim materialom smo preskrbljeni čim najboljše! Torej na noge junaške!

„Moderni“ pedagog Remic hoče baje na vsak način priti v Ljubljano, da bo organizatorično pomagal veslati barko S. L. S. Ljubljanski klerikalci si mnogo prizadevajo, da dobijo to diko klerikalnega pedagoga in soproga v svojo sredo. In sicer hoče priti na učiteljske v Ljubljano. Na podlagi popolnoma verodostojnih dopisov in osebnih

pritožb, ki so nam došle, nikakor ne moremo verjeti, da bo razen duhovskih zastopnikov še kdo upal glasovati v deželnem šolskem svetu zanj. Ne glede na njegovo znano pedagoško načelo, ki se začneja pri ušesih, so tudi po Ljubljani znani njegovi rodbinski škandali. In to je znano ne samo po Kranju, temveč tudi po Ljubljani med dijaki.

Županom v Naklem je izvoljen Jožef Košir iz Žej, svetovalec pa Jožef Legat, Franc Petrič, Vinko Černilec in Mihael Poličar, vsi iz Naklega.

Vozni listki na novi železniški progi. Na novi železniški progi Jesenice-Gorica-Trst se rabijo vozni listki, ki bi naj bili nemško-slovenski. A kakšni so ti vozni listki? V rokah imamo listek za vožnjo z Bohinjske Bistrice za Žirovnico. Tekst, ki bi naj bil slovenski, se glasi tako-le: Bohinjska Bistrica-Scheraunitz 3. t. t. osob. vlak Bohinjska Bistrica-Scheraunitz III. osob. vlak. Ali je to besedilo slovensko? Kako pride v slovensko besedilo za Žirovnico nemška spakedranka »Scheraunitz« in za »3. razred« česka označba »3. t. t.«? Ali se hoče morda železniška uprava norčevati z nami, da nam prodaja na voznih listkih za slovenski tekst takšno jezikovno kolobocijo?! Zahtevamo z vso odločnostjo, da se ti vozni listki nemudoma vzamejo iz prometa in se dajo napraviti novi s pravilnim slovenskim tekstom! Ali nima železniško ravnateljstvo res nobenega slovenskega uradnika, ki bi bil sposoben sestaviti slovenski tekst? Nađejamo se, da bo železniška uprava nemudoma ugodila naši zahtevi, ker bi bili sicer primorani napeti druge strune. Povemo na vsa usta, da se na domačih slovenskih tleh ne damo briskirati od nikogar, in naj bo to tudi c. kr. železniška uprava!

Slovensko bralno društvo v Kranju priredi jutri v nedeljo, dne 12. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne vrtno veselico s koncertom in plesom ter šaljivo pošto na vrtu g. Greizerja na Primskovem pri Kranju. Svira tukajšnja meščanska godba. Vstopnina 20 vin., otroci 10 vin. — V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica z istim sporedom dne 15. t. m. Odbor.

Promenadni koncert tukajšnje meščanske godbe danes zvečer odpade, namesto tega bo na predvečer cesarjevega rojstnega dne 17. t. m. ob poldevetih zvečer mirozov.

Prememba posesti. Tukajšnji pekovski mojster in posestnik »Golarjeve« gostilne, g. Ivan Novak, je prodal svojo hišo z vso opravo g. Franu Žagerju za okrog 24.000 K.

Stranska blagovna postaja Bled, ki se je bila meseca velikega travna za prometno okrožje postaje Lesce-Bled dne 8. rožnika 1902 zopet otvorila, se dne 31. velikega srpana t. l. zatvori.

Vspored pri otvoritvi planinske koče na Kamniškem sedlu (1879 m): 1. Predvečer kres in žarnice. 2. Drugo jutro prihod tujcev na sedlo. 3. Ob 10. uri maša in blagoslovljenje koče. 4. Slavnostni pozdrav podružničnega načelnika in čert zgodovine kamniške koče. 5. Nagovor načelnika osrednjega odbora in zastopnikov podružnic. 6. Obed. 7. Izlet na Brano, Planjavo i. t. d. Za živež in pijačo je skrbnjeno. Odbor.

Promet na novi železnici. V nedeljo se je iz Trsta odpeljalo v Gorico in Jesenice 1844 oseb, v Bohinjsko Bistrico pa 360, torej skupaj 2204. Iz Gorice in z Jesenic se je pripeljalo v Trst 1702, iz Bohinjske Bistrice pa 360 oseb, torej skupaj 2062 oseb.

Letoviški list za Bled izkazuje, da je prišlo do 4. avgusta 1748 tujcev na Bled.

Sokolska slavnost v Kamniku se je jako lepo in dobro obnesla. Spored, ki je bil zanimiv in raznovrsten, je občinstvo vsestransko zadovoljilo. Zabava je bila prijetna in neprisiljena in gre prirediteljem in narodnim damam najtoplejše priznanje. Čisti dobiček je precej znaten.

Vlom. V Šmartnem pod Šmarno goro so doslej neznani zlikovci vlomili v prodajalno Janeza Zivaliča in ukradli 100 K denarja, nekaj kave, sladkorja in žganja. Odnesli so še več drugih stvari, med njimi hranilnično knjižico za 1600 K, a pustili so jih ležati na nekem travniku, kjer jih je Zivalič naslednje jutro našel.

Severno triglavsko steno iz Vrat sta drugič preplezala znana dunajska veleturista Gustav Jahn in Franc Zimmer dne 4. t. m. v 6¹/₂ urah.

Tatvina. V nedeljo ponoči sta na Jesenicah dva fantiča Bajt in Cigler ukradla 100 kron. Oba sta že zaprta.

V Ameriko je šel te dni tukajšnji krojač Peter Urbanc in pred ne dolgim časom sedlar Ivan Wohlgemuth.

Ni za mujo. V soboto teden je tresčilo v lhanu v županov kozolec, ki je pogorel z raznimi stroji do tal. Škode je 1500 K. Ker je bila nevarnost velika, so prosili lhanca pomoči pri domžalskem gasilnem društvu. Ker prvokrat ni bila prošnja uslišana, so šli prosit v drugo. Odgovor je bil: «Ni za mujo». Ali domžalski ognjegašci ne vedo, čemu je ustanovljeno njihovo društvo? Ali tako razumevajo klic ognjegašcev «Na pomoč!»?

„Glasbena Matica“ kot glasbeno-literaren zavod razposilja ravnokar svojim članom za s. l. 1904/5 partituro 21 moških in mešanih zborov, katere je uredil koncertni vodja g. Matej Hubad. Članarina znaša za vsakega člana 4 K. Izvestje «Glasbene Matice», katero je sestavil prof. g. A. Štritof, stane 20 vin. in poština, katero morajo člani glasom od borovega sklepa sami plačevati, je 10 vin; skupaj torej 4 K 30 vin. — Tukajšnji člani dode letošnje muzikalijske izvestje vred pri tačasnem poverjeniku g. V. Rusu.

Prostovoljno gasilno društvo v Ljubnem priredi dne 2. septembra veselico s tombolo, šaljivo pošto i. t. d., katere čisti dohodek se porabi za novi gasilni dom. Dobitke hvalježno sprejema in se priporoča odbor.

Novo pokopališče napravi občina Gorenja Siska v Dravljah, in sicer za vasi Gorenja Siska, Koseze, Dravlje, Zapuže in Peržan.

Za tobačne trafikante. Tobakni trafikanti so se že dalje časa poganjali za višje procente pri prodaji kolekov. Finančno ministrstvo je zdaj izdalo sledečo odločbo, ki stopi v veljavo s 15. avgustom t. l.: Trafikanti, ki imajo trafike in nobenega drugega obrta, dobe pri kolekih od 2 K naprej po 3 procente, pri onih pod 2 K pa 2 procenta; kdor pa ima še kak drug obrt poleg trafike, dobi pri kolekih po 2, oziroma 1 in pol procenta. Vsak drug opravičenec prodaje kolekov po 1 procent pri obeh kategorijah. Vse tiskovine, ki se tičejo prodajanja in naročanja kolekov, dobe prodajalci zastonj. Onim trafikantom, ki imajo zdaj dovoljene večje procente od gori imenovanih, se ti procenti ne zmanjšajo.

Izkaz društvene posredovalnice slovenskega trgovskega društva «Merkur». V službo se sprejme: Knjigovodja, kontorist, 10 pomočnikov mešane, 2 pomočnika specerijske, 3 pomočniki mešane in železninske in 4 pomočniki manufakturne stroke. 2 prodajalki, 3 učenci in potnik za Kranjsko in Gorisko. — Službe iščejo: Poslovodja, 3 kontoristi, 8 pomočnikov mešane, 4 pomočniki specerijske, 2 pomočnika mešane in železninske in 4 pomočniki manufakturne stroke. 3 prodajalke in 8 kontoristinj.

* * *

Grozna vročina vlada v New-Yorku in okolici. Mnogo oseb umrje vsak dan za solnčarico.

200letnica parnega stroja. Dasi se je prva železnica zgradila šele leta 1825, vendar obhajamo letos 200letnico, odkar je bil iznajden parni stroj. Leta 1706 je namreč francoski fizik Denis Papin konstruiral prvi parni stroj, seveda primitivno sestavljen ter ga izročil vladajočemu grofu Karlu v Kaselu v poljubno porabo. Na podlagi te iznajdbe so šele sto let pozneje delali prve praktične poizkuse.

Telefonske pristojbine se znižajo v Avstriji baje že meseca oktobra t. l.

Usnje bo dražje! Avstro-ogrski tovarnarji so podražili ceno usnja.

Priprava za preprečitev trčenja vlakov, katero sta iznašla dva realca v Pulju, se je pri poskusih izborna obnesla in je na vsak način pričakovati, da pride čimprej v praktično porabo. Izum temelji na električnih signalih, ki naznanijo strojevodju, da se mu bliža vlak, oziroma če stoji kod v bližini par kilometrov. Da se prepreči trčenje na križiščih, je napravljena tračnica posebne vrste in iz posebnega materiala med obema tiroma.

Kraljičina bluza. V ženskem društvu v Bukarešti, ki mu pripadajo najodličnejše dame rumunske prestolnice, so delale že več mesecev bluza za kraljico. Bluza je bila iz pristne zlate vezbe, prava umetnost ženskega ročnega dela. Te dni bi bila morala oditi posebna deputacija v Sinan, da izroči bluza kraljici, toda ravno prejšnjo noč je bluza nekdo ukradel. Vsa mestna policija je na nogah ter išče dragoceno bluza, dosedaj zaman.

Velika dobrotnica — po pomoti. V skrinjico za miloščino, ki se nahaja v neki cerkvi mesta Georgestown v severni Ameriki, je neka ženska spustila dve rabljeni poštni znamki od 2 centov, ki sta bili izdani leta 1850 v angleški Gvijani, našla ju je pa doma na neki stari kuverti. Duhovnik Kanon je ti dve marki prodal v korist siromakov in dobil za nje na licitaciji 4100 mark. Bodočega leta sta te dve znamki pršli v roke drugega gospodarja, ki je dal zanje 13.000 mark. Novi kupec je te dve znamki odstopil nekemu nemškemu trgovcu z markami za ceno 15.000 mark, a tisti jo je zopet prodal nekemu bogatemu Rusu za 20.000 mark. In tako je siromašna žena sicer nehoti poklonila mnogo večji dar, nego morda kateri bogatin.

Vprašanja in odgovori.

Ali se smejo na c. kr. poštnem uradu pregledovati poštni reči: kakor razglednice, pisma časopisi i. t. d. Ali se smejo na pošti zadrževati iz zanikrnosti poštnega osobja poštna pošiljstva? Kam se je o tem pritožiti?

Odgovor. Časopisov, pisem in drugih zaprtih poštnih pošiljatev uradnik na pošti ne sme pregledovati. Vsaka poštna pošiljatev se mora s prvim odhodom pismonoša lastniku, oziroma naslovljencu doposlati. To velja tudi za pismonoše na deželi. Ako ti pisma in druge poštna stvari delijo le pri cerkvi, ali puščaj v kaki gostilni, to lahko store, ako so s tem zadovoljni prebivalci, sicer pa ima vsak pravico zahtevati, da se mu prinese pismo na dom. Proti tozadevnim prestopkom se lahko pritoži na c. kr. pošno ravnateljstvo v Trstu in na trgovsko ministrstvo na Dunaju.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 6. t. m. Prignalo se je 33 glav goveje živine, 3 tele, 109 dom. prašičev, — ovca in — koz, 50 kg pšenice K 7-50, prosa K 7-—, rž, K 6-50, ovska K 7-50, ajde K 6-50, fižol, ribničan K ——, koks K ——, krompir 2-—.

Ob suši zalivajmo rastlinam le z vodo, ki se je čez dan segrela, nikdar ne z mrzlo iz vodnjaka. Zalivanje z mrzlo vodo je mno-

gokrat vzrok, da rastlina jame veneti in hirati.

Prašiči, ki so vedno zaprti v tesnem svinjaku, pomešajo mnogo krme v gnoj, skoro polovica krme se uniči. Spuščati jih je treba že iz tega vzroka na pašo. Kolikor stane paša, se bo prihranilo lahko na krmi, vrhutega bodo še ostali zdravi in se bodo lepo redili.

Carinski spor med Avstro-ogrsko in Srbijo. Ta spor nekako miruje sedaj in se noče ganiti z mesta, kajti nikakih posebnih vesti ni ne z Dunaja, ne iz Belgrada. Simptomatično vest pa imamo iz Budimpešte. V nedeljo se je vršila tamkaj skupščina mesarjev, ki je sprejela resolucijo v smislu, da se ima odpreti srbska meja in omejiti izvoz živine iz Ogrske, sicer da nastane veliko pomanjkanje in draginja mesa. Fanatiki najostrejšega postopanja proti Srbiji naj bi ne pozabili, da je takov-le carinski boj nož, ki more sicer hudo rezati v meso Srbije, ali tudi v meso — Avstro-Ogrske.

Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori deveti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu i. t. d. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse. 30 K, ali za ves tečaj 360 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi preskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; 2. izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših otrok; 3. znati čitati, pisati in računati; 4. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 1. 5. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prošilke iz drugih dežel. Glavni odbor.

Loterijska srečka dne 4. avgusta t. l.

Trst: 71 18 22 89 36

Spominjajte se

Narodnega Doma

v Tržiču!

Prosveta.

Odbor «Akademije» je razposlal te dni na vsa bralna društva in čitalnice sledeči poziv: «Tudi med Slovenci začenja prodirati spoznanje, da je treba skrbeti za izobrazbo širših mas. Ta izobrazba mora biti umska in npravna. Ako pa hočemo, da bo tzv. poljudno delo uspešno, mora biti organizovano, sistematično. «Akademija» si je naložila nalogo, da širi med slovenskim narodom omiko v naznačenem zmislu. Ne more pa zadoščati vsem potrebam, ako ne najde zaslonbe in podpore po vseh večjih krajih na Slovenskem. Take zaslonbe in podpore naj bi bile čitalnice, bralna in akademična društva. «Akademija» nasvetuje, da bi čitalnice, bralna in akademična društva kot redni člani društva posredovala med njim in med ljudstvom s tem, da 1) vzbujajo zanimanje za delovanje «Akademije» in pridobivajo somišljenikov in prijateljev; 2) da po svoji možnosti javljajo predavatelje in predmete predavateljev, ki so potem društvu na razpolago za okrožja dotičnih čitalnic, bralnih in akad. društev; 3) da se vsi vse delo enotno po enotnem načrtu in enotnem duhu, upoštevajoč pri tem lokalne potrebsčine in prilike. Odbor «Akademije» se torej obrača s prošnjo, da nam blagovolite do konca meseca avgusta odgovoriti na sledeči vprašnji: I. Ali smatrate naš nasvet za potreben in možen? II. Ali ste pripravljeni stopiti kot društvo k «Akademiji» in delovati za njen namen? Ko dobimo vse odgovore, se bo odbor posvetoval o došlih nasvetih in se bo končno sklepalo o njih pri občnem zboru, na katerega bi prišli delegatje vseh onih čitalnic, bralnih in akad. društev, ki se javijo kot člani «Akademije». Odgovori naj se pošiljajo na tajnika društva (Ljubljana, Breg 16/II.). — V Ljubljani, meseca julija 1906. Za odbor «Akademije»: Dr. Vladimir Ravnihar, tč. predsednik; dr. Dragotin Lončar, tč. tajnik.

«Akademija», ljudsko izobraževalno društvo s sedežem v Ljubljani, ima namen: delati za umstveno in moderno znanstveno izobrazbo. Namen svoj izvršuje: sklicujoč javne shode in sestanke, izdajajoč izobraževalne časopise in spise, razširjajoč spise in knjige med članovi s čitalnicami in knjižnicami, z znanstvenimi in strokovnimi predavanji in razgovori, s peticijami, spomenicami i. t. d. «Akademija» je že priredila lepo število predavanj, zlasti prvi čas življenja — par mesecev sem pa ni veliko čuti o «Akademiji», vendar gorenji «poziv» daje upanje, da «Akademija» ne pojde po poti vseh slov. izobraževalnih društev, ki so se v početku jako lepo razcevela ali kmalu tudi zaspala.

Gorenjci! Svoji k svojim!

Kadar pridete v Ljubljano, obiščite

kavarno „LEON“

v Ljubljani, Stari trg št. 31.

Ondi dobite vsak čas najboljšo in najcenejšo kavo, raznovrstne likerje, pristno vino in priznано dobro vrhulsko pivo. Tudi se lahko zabavate pri redko se nahajajočem Polyphon-Ochestron.

136—5

Leon Pogačnik.

Gorenjci! Svoji k svojim!

Sprejme se

159

dijak

takoj v oelo oskrb zastoj (2—4 gimn. razrede). — Kje pove upravnistvo «Gorenjca».

Protinske in skrinaste bolečine, bodenje v straneh, trganje v udih, krče, bolečine v hrbtu, živcih in mišicah, trganje v ledjih, vzpihe itd. ozdravi po izjavi tisočeri zahvalnih pisem Fellerjev lepo dišeči rastlinski esenčni fluid z znamko „Elsa-Fluid“; 12 malih ali 16 velikih steklenic stane franko 5 K, 24 malih ali 12 velikih franko 8 K 60 v. in 6 škatljic franko 4 krone. pri izdelovalcu E. V. Fellerju, lekarnarju v Studort, Elzin trg št. 202. Hrvatsko. — Priporočati je, da se naroče Fellerjeve odvajajoče rabarbara - kroglice z znamko „Elsa-Pillen“ skupno z Fluidom 6 škatljic za 6 K; iste vplivajo čudovito pri bolečinah v želodcu, neredni prebavi, slabosti, zaprtosti itd. — Pravega balzama je dobiti ne 1. ampak 2. ducata za 5 K franko. — Zagorski prsi in sirup za kašelj 2 steklenici 5 kron. — Prave švedske želodčne kapljice 5 K franko.

48/h 10—6

Prodajam kolesa

nova in stara. Nova od 65 do 100 gld., stara od 20 do 40 gld. z enoletno garancijo ter vse, kar spada zraven. Sprejemam tudi vsa popravila. Dalje vežem knjige trdno, lepo in po nizki ceni.

Uljudno se priporočam

Pavel Bizjak

Kranj št. 102.

156—1

Najnovejša iznajdba!

Lemin in Rosin iz sadnega soka kg 2 K. Vanin iz jajc, smetane i. t. d. . . 6 . Rabi se brez pridakov. Oddaja se najmanj 1/4 kg. Iz tega se napravi različni sladoled, mrzle in gorke pijače, dalje je fini pridelek za mlečne in močnate jedila, kavo, čokolado i. t. d.

Navodila priloži zastoj razposiljatelj

E. BRANDT

224

33

tovarna finega peciva v Kranju

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Kranju g. Karel Florian, knjigotržec;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;

Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafika;

Ljubljani gđc. Jerica Dolenc, Prešernove ulice št. 52

Vsled pomanjkanja prostora v kleti priredi podpisani v Nemški vasi pri Krškem

prostovoljno dražbo

več sto hektolitrov pristnih dolenjskih vin lastnega pridelka. Letniki: 1900, 1901, 1902, 1903, 1904 in 1905. Vrste: Laški risling, Moslavina Kraljevina, Flöcenska črnina.

Cena od 35 vin. naprej.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Aleks Wutscher.

154—1

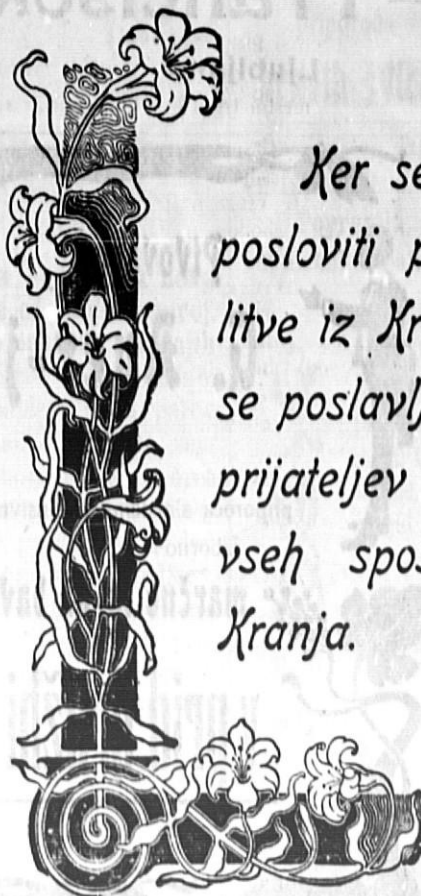
V slovo!

Ker se nisem mogel osebno posloviti povodom svoje preselitve iz Kranja v Ljubljano, zato se poslavljam tem potom od vseh prijateljev in znancev, sploh od vseh spošt. prebivalcev mesta Kranja.

3 Bogom!

158

N. Suttner.

Kdor ljubi kakao in šokotado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj toliko v sebi, je torej najlaše prebavna, ne povzroča nikoli saprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni

Pristen samo s imenom
Ivan Hoff
in s levo varstveno znamko

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 50
Dobiva se povsod.

Ugodna prilika!

Samo 3 goldinarje

stane poštna pošiljka brutto 5 kg (50 do 60 kosov), pri izdelovanju neznatno poškodovanega, lepo zbranega, po cvetju dišečega

toaletnega mila

(vijolica, španski bezeg, šmarnica, breskvino cvetje i. t. d.)

Razpošilja proti povzetju podjetje

MANHATTAN 86-12

Budimpešta VIII, Bezerédigasse 3.

Aleksander Ambrožič

urar in trgovec na Bledu

priporoča veliko
zalogo pravih švicarskih
žepnih ur različnih znamk

dalje vsakovrstnih stenskih in budilnih ur, verižic, prstanov, uhanov i. t. d., 79-14 vse po najnižjih cenah.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek

in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleskega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni **dežniki** in **solnčniki** najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 134-5

Dijake

iz boljših hiš sprejme na dobro hrano ter lepo in zračno stanovanje mestni učitelj. Posebna soba in strogo nadzorstvo. Ponudbe sprejema **A. A., Ljubljana**, Prečne ulice št. 2, II. nadstropje. 155-1

Lepo, močno zidano, skoro novo posestvo (vilo)

s hlevi, sadnim kostanjem, zelenadnim vrtom ter 2 johi travnika, njiv in kozolci, vse prihiši z najlepšim razgledom na dobrem, čistem zraku, za letovičarje posebno ali pa za gostilničarje s koncesijo, radi bolezní **takoj prodam** ali pa celoletno v najem oddam po dogovoru, 156-1

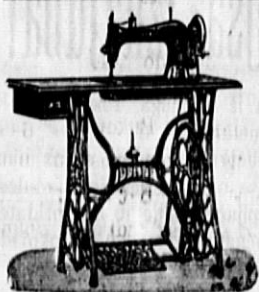
Naslov pove upravnistvo «Gorenjca».

Hotel „TRIGLAV“ na Bledu.

Podpisani priporoča svoj **narodni hotel „Triglav“ ob kolodvoru** — z najlepšim pogledom na jezero — slavnemu občinstvu, posebno potnikom in izletnikom. 147-2

Pripravljenih je 22 sob za prenočišče.

Jakob Peternel.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši za družinsko rabo.

Šivajo, pošivavajo, vežejo. — So nedosežni za obrtne svrhe. — Šivajo naprej in nazaj. — Teko na krogličkah!

Glavno zastopstvo:

Frančišek Tschinkel

Ljubljana

mestni trg 19.

Kočevje

na gradu.

131-5

Pivovarna

G. Auer-jevih dedičev

v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborna

marčno in na bavorski način varjeno pivo

v prid družbi sv. Cirila in Metoda

Več tesarjev

sprejme takoj v trajno delo, tesarski mojster

146—3

Jožef Zevnik

Jesenice (Gorenjsko).

Plača po dogovoru.

Stanovanje prosto.

Prvo in največje specialno razpečevališče države za vozna kolesa, šivalne stroje in zraven spadajoče stvari

Mittler & Co., Dunaj XIII/5

Hittelbergstrasse 27

prilaga svoja dobro znana in priljubljena **oklopna kolesa**. — Bogato ilustriran cenik z 128 str. za l. 1906 se pošlje zastonj in poštine prosto. Iščejo se zastopniki in prekupevalci v vseh delih države. 47—8

Podpisana se priporoča slav. občinstvu za likanje raznega perila in za stavljanje zaes pri oknih.

Marija Cerkovnik

v Kranju.

152—2

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, glavni trg št. 5.

105-10

— Največja in najlepša —

zaloge konfekcij

za gospode in dečke.

Dalje tudi vedno zadnje novosti za dame in deklice **po jako nizkih cenah.**

Kaj je

SEYDLIN?

Priznana najboljša, po najnovejših izkušnjah higenije sestavljena in večkrat odlikovana kozmetična

ustna voda.

Dobiva se pri gg. I. Krašovicu, A. Trevnu ter gospe Jerici Morič.

Izdolovalec: O. Seydl, Ljubljana, Špitalske ulice 7. 76—42

Velika zaloga koles, šivalnih strojev in izgotovljenih oblek

za gospode in dečke.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem založil poleg šivalnih strojev in koles tudi **veliko izgotovljenih oblek** za gospode in dečke dobrega dunajskega izdelka v veliki izbiri.

Obenem naznanjam, da se dobe **kolesa popolnoma nova od 65 gld. naprej**, šivalni stroji pa že od 45 gld. naprej. Velike važnosti je tudi **stroj za pletenje nogovic, spodnjih jopic i. t. d.**, ki je zelo pripraven za vsako večjo družino, na katerem se lahko v enem dnevu naplete 6—8 parov novih velikih nogovic; tudi stare se lahko podplete zelo hitro. Pouk preskrbim vsakemu cenj. kupcu brezplačno ter se ga lahko nauči v teku 4—6 dni. — Umetno vezenje in pletenje na šivalnih strojih se poučuje vsak dan v moji hiši **zastonj**. — Da so šivalni stroji, kakor „Adler“, „Bobbin“, „Ringšif“ i. t. d., katere prodajam jaz, ravno tako dobri in še celo boljši od drugih strojev, koje prodajajo druge tvrdke. Vrhutega so pa moji stroji še 20 % cenejši. To pričajo mnoga zahvalna pisma od boljših krojačev in šivilj, ki so kupili stroje pri meni.

Priporočam se sl. občinstvu, da se ozira pri nakupu na mojo zalogo, kjer se najbolje in najceneje kupi, ter prepriča, da so moja zagotovila resnična.

Lovrenc Rebolj v Kranju, glavni trg št. 189.

Mavricij Smolej

urar in trgovec na Jesenicah

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure z nihalom, prstane in verižice i. t. d. po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici, točno in po nizkih cenah.

Precizijske ure kakor: Schaffhausen srebrna od gld. 19.50 naprej. „Intact“ srebrna od gld. 14.50 naprej. „Omega“ srebrna od gld. 14.— naprej. Sistem „Rosskopf“ ure od gld. 2.40 naprej. — Prava zlata ženska ura od gld. 9.75 do 18.—. Enaka s 3 pokrovi od gld. 15.— do 29.—. Srebrna pancer verižica 100 gr. težka gld. 4.90, 50 gr. gld. 2.50.

Ceneje kot povsod drugod!

Potrebščine za kolesa in gramofone.

97—11

Zaradi kakovosti in nizke cene priporočam posebno precizijsko uro „Intact“.

HOTEL „ILIRIJA“

69-23

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljše štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec. — Izborna kuhinja. **Postrežba točna. Cene nizke.**

Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka 140-4 nasproti hotela „Union“

System Balke

prilagojena za gojenje las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočeni gorko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzroča skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Zelo za vsakovrstnih vpletk striženih in zmršanih las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

GOLDENE MEDAILLE BERLIN 1901

Gorka kopelj.

Slav. občinstvu naznanjam, da sem otvoril v svoji hiši v Kranju, Savsko predmestje števil. 37

banjsko kopelj

(tri banje in eno pršno kopelj), ki bo od danes naprej odprta sl. občinstvu vsak dan od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer. 141-5

Cene: Mrzla kopelj 40 vin., gorka (30-350) 80 vin., gorka pršna kopelj 1 K za osebo.

Priporoča se Matija Ažman mizarski mojster v Kranju.

Mrzla kopelj.

Pod to
znamko
je spoznati
prodajalne,

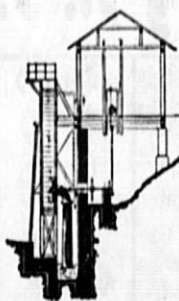
v katerih
se prodajajo
samo Singerjevi
šivalni stroji

Singer Co., akc. druž. za šivalne stroje
Kranj, glavni trg 192.

33-24

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom »izvirne Singerce«. Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki »izvirni Singerjevi stroji« kvačjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakega poročila, niti doposlati posamnih delov.

G. Tönnies

69-8

tovarna za stroje, železo in kovinolarvna v Ljubljani priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 71-41

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

leniki se doposljejo na zahtevanje zastoj.

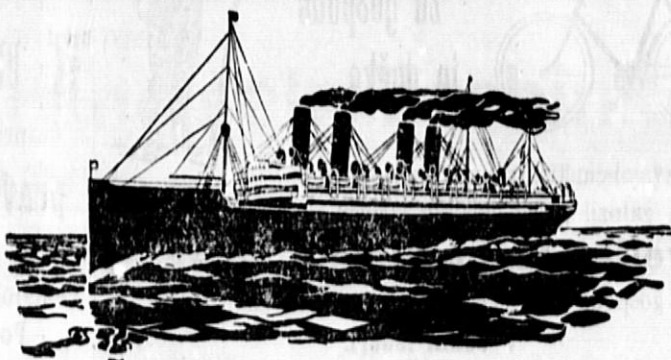

Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobla se lekarni p. K. Šavlika v Kranju

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severnemškega Lloyd“
iz Bremena v New-York

s cesarskimi brizoparniki **Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse.** — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni. Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35 nasproti občeznane gostilne »Pri starem Tišlerju«.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča poskusila točno in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexico, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

186-40

'North British and Merkantile' Zavarovalna družba proti ognju.

Ustanovljena leta 1809.

Skupna zavarovalna varščina znaša nad 524 milijonov kron v zlatu.

Zavarovalna varščina zavarovalnine proti ognju znaša 201 milijon kron v zlatu.

Ta zavarovalna družba proti ognju je najbogatejša in najstarejša v Avstriji. Je najvišje koncesijonirana, je odgovorna avstrijski sodni oblasti in se kosa z vsako slično domačo zavarovalnico.

Zavaruje se lahko pod najugodnejšimi pogoji

škoda, povzročena po ognju in strelu

na poslopih, premakljivem blagu in vsakovrstni zalogi, zavarujejo se lahko travniški in poljski pridelki, dalje celo živina, ki je morda na paši od strele zadeta. Zavarovalnica je taka, da z ozirom na nizko ceno ne zaostaja za nobeno še tako solidno zavarovalnico.

Nastala škoda se hitro pregleda in takoj izplača.

Razna pojasnila daje in zavarovalne pogodbe sklepa v vsakem večjem okraju obstoječa agentura, pred vsem pa

generalna agentura v Gradcu, Radetzkyjeva ulica št. 6.

218-34

Najcenejša in največja domača
ekspozitna tvrdka.

Raspošiljanje švicarskih ur na
vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. Suttner v Ljubljani

Št. 502. Nikelasta anker-remontar-Roskopf, trpežno kolese, gl. 245, enaka iz pravega srebra gl. 395, ista z dvojnati tršim srebrnim močnim pokrovom gl. 650 in naprej.

priporoča svojo izborno zalogo najfinjših natančnih **švicarskih ur**, kakor najbolj slovečih znamk Šafhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraske, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. — **Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga raspošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.**

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastoj in poštne prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

Št. 506. Prava srebrna cilindar-remontar, trpežno kolese in močni pokrovi, gl. 485, ista z dobrim ankerkolesjem gl. 595 in naprej.

188-5

Tapetnik in preprogar Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodka podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 72-44

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Zično omrežje na stroj, ograje na miredvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike itd.

Specijaliteta: 78-56

valjični zastori (Rollbalken).

Večkrat premiranol

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in ceno priporoča 189-5

Avgust Dreise

**prva in največja tovarna
peči in glinastih izdelkov
v Ljubljani.**

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

**pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju**

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebane plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah. 100-11

Plombe v zlatu, poroclanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specijalist.

Odperto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

HOTEL „VEGA“

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

ob glavni cesti nasproti ljudski šoli.

se priporoča slavn. občinstvu za mnogobrojni obisk. Točijo se pristna bizeljska, ljutomerska, dolenska in vipavska vina ter mengiško dvojnomačno pivo.

Gorka in mrzla jedila ob vsaki uri. Posebna soba za večje družbe je na razpolago.

Velik vrt s teraso in krasnim razgledom na Kamniške planine in Šmarno goro.

125-6

Za tuje novo opremljene sobe: postelja 1 K, soba z dvema posteljama 2 K.

Jako ugodna prilika za letovištarje, za katere se cena primerno zniža.

Na razpolago so vsi domači listi.

Cene navadne! Točna postrežba!

*Z odlič. spoštovanjem

ANTON MAVER, lastnik.

Rastlinski liker in rastlinska grenčica

,Jelen'

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin,
podpirata in pospešujeta prebavo, krepiata želodec in
ž njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih
odličnih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

Edini izdelovatelj:

122—7

Anton Jelenec v Idriji

imetelj rastlinske destilacije „Jelen“.